

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ: ΓΕΦΥΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Αποτελέσματα της έρευνας του Cedefop και του ΟΟΣΑ
για την ένταξη προσφύγων μέσω της αναγνώρισης
δεξιοτήτων και προσόντων (2016)

Τα δύο τελευταία χρόνια η Ευρώπη έχει υποδεχθεί έναν πρωτοφανή αριθμό προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Περίπου 2,5 εκατομμύρια νεοαφιχθέντες αιτούντες άσυλο εγγράφηκαν στα μητρώα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το 2015 και το 2016. Δεδομένου ότι πολλοί από αυτούς ήρθαν για να μείνουν, η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να φροντίσει για την όσο το δυνατόν γρηγορότερη είσοδό τους στην αγορά εργασίας και για την ταχύτερη δυνατή εξασφάλιση της αυτάρκειάς τους.

Ωστόσο, η κοινωνική και οικονομική ένταξη βρίσκει προσχώματα σε παράγοντες όπως οι τραυματικές

Το παρόν σημείωμα αποτελεί προϊόν σύμπραξης του ΟΟΣΑ και του Cedefop και βασίστηκε στα αποτελέσματα έρευνας που διενεργήθηκε από τους εθνικούς εταίρους του δικτύου ReferNet.

εμπειρίες των μεταναστών, οι χαλαροί δεσμοί με τη χώρα φιλοξενίας και η έλλειψη πληροφόρησης για τις ευκαιρίες εργασίας. Πρόβλημα αποτελεί

© iStock.com/JordeAnjelovik

η αναγνώριση των δεξιοτήτων και προσόντων για όσους δεν είναι σε θέση να αποδείξουν την κατοχή τους. Και ενώ σε ένα πρώτο στάδιο έμφαση δόθηκε στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας (στέγαση, βασικές ανάγκες και εκπαίδευση των παιδιών), ήρθε πλέον η ώρα να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες ένταξης των προσφύγων και όσων ενδέχεται να παραμείνουν εντός ΕΕ.

Τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν τους μετανάστες να συνδεθούν με την αγορά εργασίας και να βρουν θέσεις συναφείς με τις δεξιότητες και τα προσόντα τους. Δεδομένης, ωστόσο, της αύξησης του αριθμού τόσο των αιτούντων άσυλο όσο και των προσφύγων, έχει καταστεί επιτακτική η ανάγκη αναβάθμισης, προσαρμογής και αναμόρφωσης των προγραμμάτων αυτών. Έτσι, παρατηρούμε σε ολόκληρη την ΕΕ πρωτοβουλίες ενίσχυσης της παροχής προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και διεύρυνσης των δυνατοτήτων πρόσβασης σε αυτά (π.χ. μέσω μαθημάτων γλώσσας, πολιτισμικής και ψηφιακής κατάρτισης, εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας, επαγγελματικού προσανατολισμού, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας ή τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας). Πολλές χώρες προσπαθούν να διευκολύνουν την ένταξη των μεταναστών με την εισαγωγή νέων στοιχείων στα συστήματά τους, όπως αυτοματοποιημένων μεθόδων αυτοαξιολόγησης, διαδικασιών ταχείας προόδου και προγραμμάτων κατάρτισης υπό την εποπτεία τοπικών φορέων με τη συμμετοχή ειδικών μεντόρων. Η εξασφάλιση επαρκών πόρων και των απαραίτητων υποδομών μπορεί να αποδειχθεί πρόκληση, ακόμη και για χώρες με καλά οργανωμένα συστήματα.

Πρώιμη προσέγγιση: το κλειδί για την επιτυχία της ένταξης

Η εμπειρία του παρελθόντος έχει δείξει ότι η πρώιμη υποστήριξη αποτελεί κινητήρια δύναμη της διαδικασίας ένταξης. Στο πλαίσιο της πρώιμης υποστήριξης εντάσσονται η επίστευση της επεξεργασίας των αιτήσεων και η διασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης σε μέτρα ένταξης των

αιτούντων άσυλο που είναι πιθανόν να παραμείνουν εντός ΕΕ. Στη Γερμανία, εκτός από τα μέτρα πρώιμης υποστήριξης που αποσκοπούν στη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων, εφαρμόζονται και μέτρα που συμπεριλαμβάνουν αξιολόγηση και επικύρωση των δεξιοτήτων των μεταναστών, επαγγελματικό προσανατολισμό και τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας. Στο Βέλγιο, οι αιτούντες άσυλο έχουν πρόσβαση σε σειρά μέτρων που παρέχονται από δημόσιους οργανισμούς απασχόλησης, όπως επιδοτήσεις και προγράμματα κατάρτισης, ενώ μπορούν να λάβουν άδεια εργασίας μετά από τέσσερις μήνες. Και άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Αυστρία, η Φινλανδία, η Νορβηγία και η Σουηδία έχουν καταβάλει σημαντική προσπάθεια για την πρώιμη στήριξη των αναγνωρισμένων προσφύγων.

Η επαρκής γνώση της γλώσσας της χώρας φιλοξενίας, περιλαμβανομένου του εξειδικευμένου επαγγελματικού λεξιλογίου, είναι κείρας σημασίας τόσο για τη μάθηση όσο και για την απασχόληση. Η ομοσπονδιακή υπηρεσία της Γερμανίας για τη μετανάστευση και τους πρόσφυγες (BAMF) προσφέρει μαθήματα γλώσσας σε επαγγελματική ορολογία για μετανάστες, είτε είναι πρόσφυγες είτε αιτούντες άσυλο, με υψηλό βαθμό αναγνώρισης. Τα μαθήματα περιλαμβάνουν συνήθως τη διδασκαλία γλώσσας σε προχωρημένη επαγγελματική ορολογία (300 ώρες) και εξειδικευμένες τεχνικές ενότητες για διάφορους τομείς απασχόλησης (300 έως 600 ώρες).

Αξιολόγηση δεξιοτήτων και καθοδήγηση: τα πρώτα βήματα για την ένταξη στην αγορά εργασίας

Η πρώιμη αξιολόγηση των δεξιοτήτων των μεταναστών βοηθά στη διαδικασία αντιστοίχισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην πιθανή μετεγκατάσταση των μεταναστών. Υπάρχουν πλέον ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια, όπως το πιλοτικό πρόγραμμα ένταξης ABO στη Σουηδία, με τα οποία οι αιτούντες άσυλο μπορούν να δημιουργούν (βασικά) προφίλ δεξιοτήτων μέσω εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας. Το πρόγραμμα ABO αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για τη

δημιουργία παρόμοιου συστήματος στη Νορβηγία. Οι δημόσιοι οργανισμοί απασχόλησης της Αυστρίας και της Σουηδίας οργανώνουν σε πρώιμα ακόμη στάδια τεστ δεξιοτήτων σε χώρους απασχόλησης για μετανάστες της ανθρωπιστικής κρίσης, ορισμένα εξ αυτών στις μητρικές τους γλώσσες. Για τους μετανάστες που κατέχουν πιστοποιητικά και πτυχία, η ταχεία αναγνώριση αυτών ή η επιβεβαίωση της ισοτιμίας τους με αντίστοιχους τίτλους είναι πολύ σημαντική. Στη Γερμανία έχει δημιουργηθεί ένας περιεκτικός δικτυακός τόπος και μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα στις πιο συνηθισμένες γλώσσες που μιλούν οι πρόσφυγες, με σκοπό την παροχή βοήθειας στη διαδικασία αναγνώρισης των πιστοποιητικών και, εν συνεχεία, την καθοδήγηση από το περιφερειακό δίκτυο «Ένταξη μέσω πιστοποίησης» IQ. Θεμελιώδους σημασίας είναι επίσης η στήριξη των ατόμων με ελλιπή έγγραφα. Το σύστημα επικύρωσης στο Μάλμε της Σουηδίας σχεδιάστηκε αρχικά για τις ανάγκες των προσφύγων με ελλιπή δικαιολογητικά, όμως έκτοτε ο σκοπός του έχει διευρυνθεί. Το Βέλγιο επίσης έχει εισαγάγει δωρεάν διαδικασίες επικύρωσης για άτομα που αντιμετωπίζουν παρόμοιες καταστάσεις.

Η επιτάχυνση των διαδικασιών συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης για τους αιτούντες άσυλο που έχουν καλύτερες προοπτικές ένταξης συμβάλλει στην καλύτερη αντιστοίχιση των δεξιοτήτων τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην ενίσχυση της ατομικής ικανότητας απασχόλησης. Στη Σουηδία η κυβέρνηση και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που καλύπτει τομείς όπως η καθοδήγηση, η αξιολόγηση δεξιοτήτων, η επικύρωση/αναγνώριση, η πρακτική άσκηση, η κατάρτιση, η μαθητεία και η εκμάθηση γλωσσών. Επί του παρόντος το πρόγραμμα καλύπτει 20 επαγγέλματα.

Η καθοδήγηση, η συμβουλευτική και η επιχειρηματική κατάρτιση προωθούν την αυτονομία, την προσαρμοστικότητα, την ικανότητα απασχόλησης και τις δεξιότητες διαχείρισης της επαγγελματικής εξέλιξης. Η ένταξη των μεταναστών που εγκατέλειψαν την πατρίδα τους για ανθρωπιστικούς λόγους στηρίζεται μέσα από κλαδικά και επιχειρηματικά προγράμματα. Το Ίδρυμα Τουριστικών Σπουδών της Μάλτας προσφέρει τόσο στους

μετανάστες της ανθρωπιστικής κρίσης όσο και στους αιτούντες άσυλο μια ολοκληρωμένη σειρά υπηρεσιών, με στόχο να υποστηρίξει τις επαγγελματικές επιλογές και την κατάρτιση (δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια) νέων ανθρώπων με δυνατότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν στον τουριστικό τομέα. Στη Φινλανδία, οι ΜΚΟ μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες επιχειρηματικής κατάρτισης και καθοδήγησης σε κέντρα υποδοχής, απευθυνόμενες σε αιτούντες άσυλο που θέλουν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση. Οι περιφερειακοί φορείς ενθαρρύνονται να εντοπίσουν, να αναπτύξουν και να κρατήσουν στον τόπο ταλέντα, με απώτερο στόχο την τοπική καινοτομία και τη δημιουργία επιχειρήσεων.

Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη για καλύτερη αντιμετώπιση των προκλήσεων

Καίτοι η συγκέντρωση όλων των κατά τόπους ενδιαφερόμενων μερών γύρω από το ίδιο τραπέζι συνιστά πρόκληση για τις περισσότερες χώρες, εντούτοις είναι αναγκαία. Οι πρόσφυγες πρέπει να έχουν ολοκληρωμένη ενημέρωση σχετικά με τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα οφέλη τους και τις προσπάθειες που πρέπει να καταβάλουν βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Η εξατομικευμένη καθοδήγηση αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων. Το προσωπικό των τοπικών φορέων που συμβουλευεί τους μετανάστες και/ή προσφέρει υπηρεσίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή άλλες υπηρεσίες πρέπει να εκπαιδευτεί ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις εξειδικευμένες ανάγκες τους. Οι εργοδότες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην αντιστοίχιση των δεξιοτήτων των μεταναστών με τη ζήτηση στην τοπική αγορά εργασίας, καθώς γνωρίζουν καλύτερα ποια επαγγέλματα έχουν ζήτηση και ποιες δεξιότητες απαιτούνται. Στην Αυστρία, οι δημόσιοι οργανισμοί απασχόλησης, οι ΜΚΟ, τα κλαδικά συμβούλια και οι εργοδότες ανταλλάσσουν πληροφορίες για την αγορά εργασίας, παρέχουν καθοδήγηση σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας και προωθούν την αποτελεσματική τοποθέτηση των μεταναστών σε θέσεις εργασίας.

Στη Γερμανία, τα κατά τόπους εμπορικά επιμελητήρια παρέχουν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις συμβουλές και κατάρτιση σχετικά με προγράμματα μάθησης στο χώρο εργασίας και πρακτικής άσκησης για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες. Η πρωτοβουλία υποστηρίζεται από ένα δίκτυο επιχειρήσεων με εμπειρία στην πρόσληψη και κατάρτιση μεταναστών ή με πρόθεση δραστηριοποίησης στον συγκεκριμένο τομέα.

Τα περιφερειακά και τοπικά δίκτυα των ενδιαφερόμενων μερών διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Στην Τσεχία, οι μετανάστες της ανθρωπιστικής κρίσης έχουν δωρεάν πρόσβαση σε εξάμηνη ενίσχυση, η οποία περιλαμβάνει μέτρα κατάρτισης και επανακατάρτισης. Για τον συντονισμό των κατά τόπους προσπάθειών συστάθηκε ένα δίκτυο 12 περιφερειακών κέντρων υποστήριξης, το οποίο ασχολείται πιο συγκεκριμένα με τον συντονισμό του έργου των τοπικών αρχών, των ΜΚΟ και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Το δίκτυο παρέχει πληροφορίες, συμβουλές και προγράμματα ένταξης, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στην Ιρλανδία, η στενή συνεργασία ανάμεσα στα τοπικά κέντρα καθοδήγησης, στους φορείς επικύρωσης και στους παρόχους κατάρτισης συντονίζεται από επιτροπές τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του προγράμματος κοινωνικής ένταξης και κοινοτικής ενεργοποίησης. Στην Ιταλία, το σύστημα προστασίας των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων περιλαμβάνει ένα δίκτυο κέντρων δεύτερης γραμμής, τα οποία προσφέρουν διόδους αναβάθμισης δεξιοτήτων, που οδηγούν σε επίπεδο επαγγελματικών προσόντων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και απευθύνονται σε αιτούντες άσυλο και μετανάστες της ανθρωπιστικής κρίσης που έχουν περάσει από κέντρα υποδοχής. Στις πόλεις της Φινλανδίας, οι διάφορες δημοτικές υπηρεσίες συνεργάζονται στο πλαίσιο μιας προσπάθειας να επιταχύνουν τις διαδικασίες υποδοχής με στόχο να αποφευχθεί η υποβάθμιση των δεξιοτήτων. Ταυτόχρονα συμβάλλουν στην ταχεία υπαγωγή σε μέτρα κατάρτισης και σε άλλα ενεργητικά μέτρα απασχόλησης, αλλά και στη μετέπειτα παρακολούθηση των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων.

Σε εθνικό επίπεδο είναι απαραίτητη η ενίσχυση της διυπουργικής συνεργασίας ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή διαχείριση και προώθηση των προσφυγικών ροών. Το έργο αυτό δεν αποδεικνύεται πάντα εύκολο.

Απαραίτητη είναι επίσης η διεύρυνση της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών σε υπερεθνικό επίπεδο, περιλαμβανομένων και των χωρών πρώτης εισόδου εκτός ΕΕ. Οι όροι της συνεργασίας αυτής –είδος πληροφοριών που πρέπει να ανταλλάσσουν οι χώρες, επιμερισμός αρμοδιοτήτων, τήρηση συμφωνιών– θα πρέπει να αποσαφηνιστούν.

Συνεχής βελτίωση των προγραμμάτων και της διαχείρισης των πόρων

Η τακτική παρακολούθηση των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και των πιλοτικών προγραμμάτων είναι απαραίτητη για την προσαρμογή τους στις νέες ανάγκες, για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς τους και για τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των δημόσιων κονδυλίων. Η Αυστρία και η Γερμανία χρησιμοποιούν τα πιλοτικά προγράμματα ως στρατηγική για την ευρύτερη διάδοση πειραματικών και καινοτόμων πρακτικών, όπως οι πρώιμες παρεμβάσεις για τους αιτούντες άσυλο. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες η χρηματοδότηση των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί προϊόν συμβιβασμού των αναγκών διάφορων ομάδων. Τα προγράμματα για μετανάστες υπόκεινται συχνά σε οικονομικούς περιορισμούς και σε πολιτικό και δημόσιο έλεγχο, ενώ σπάνια αξιολογούνται κατάλληλα. Η τακτική παρακολούθηση και η αξιολόγηση πρέπει να αποτελέσουν εγγενές στοιχείο των προγραμμάτων ώστε να διασφαλιστεί η βέλτιστη αξιοποίηση των δημόσιων κονδυλίων. Η ευαισθητοποίηση του κόσμου για τις δημογραφικές προκλήσεις των χωρών της Ευρώπης και για τον πιθανό ρόλο των προσφύγων ως μελών του μελλοντικού εργατικού δυναμικού με κοινωνική συνεισφορά είναι ζωτικής σημασίας για τη στήριξη της κοινής γνώμης. Δεν πρέπει να επικρατήσει η αντίληψη

ότι οι πρόσφυγες λειτουργούν ανταγωνιστικά προς άλλες ομάδες όσον αφορά τα χορηγούμενα κονδύλια ούτε ότι υποβαθμίζουν την ποιότητα των μέτρων και των υπηρεσιών που προσφέρουν τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η εκστρατεία της «ισότιμης πρόσβασης» έχει τη στήριξη περισσότερων από 30 εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ΜΚΟ, ευαισθητοποιώντας για το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων άσυλο και των ημεδαπών όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν απορροφήσει πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ESF) ή άλλων ευρωπαϊκών ταμείων για τη χρηματοδότηση των εθνικών τους προγραμμάτων ένταξης. Η Γερμανία χρησιμοποίησε τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου προκειμένου να ενισχύσει το τρέχον πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης για αιτούντες άσυλο και, έως το 2016, για τη χρηματοδότηση μαθημάτων γλώσσας για επαγγελματικούς σκοπούς. Η Ισπανία άντλησε από το εν λόγω Ταμείο προκειμένου να χρηματοδοτήσει ένα εκτενές πρόγραμμα αξιολόγησης, αναγνώρισης και επικύρωσης των δεξιοτήτων των προσφύγων, καθοδήγησης και παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο συντονίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης. Στην Εσθονία, κονδύλια του Ευρωπαϊκού Διαρθρωτικού και Επενδυτικού Ταμείου χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση μαθημάτων γλώσσας για μετανάστες (περιλαμβανομένων των μεταναστών που εγκατέλειψαν τις πατρίδες τους για ανθρωπιστικούς λόγους) στο πλαίσιο προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ουγγαρία χρησιμοποίησε κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων καθοδήγησης και επιχειρηματικής ενίσχυσης.

Η δέσμευση των εργοδοτών είναι εξίσου σημαντική. Οι εργοδότες στη Σουηδία συγχρηματοδοτούν προγράμματα ταχείας ένταξης ως κοινωνική επένδυση. Οι εταιρείες με στρατηγική ένταξης μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το πρόγραμ-

μα *Pathways* στην Ιταλία παρέχει οικονομική ενίσχυση σε εργοδότες που προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης σε μετανάστες. Παρόμοια προγράμματα εφαρμόζονται στην Αυστρία και στη Βουλγαρία.

Τα κράτη χρησιμοποιοούν επίσης διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα για να ενισχύσουν τους αιτούντες άσυλο και τους μετανάστες που συμμετέχουν σε προγράμματα αναβάθμισης προσόντων ή κατάρτισης για την απόκτηση προσόντων. Η Σλοβακία αξιοποίησε πόρους του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της ΕΕ προκειμένου να χρηματοδοτήσει μέτρα αξιολόγησης δεξιοτήτων, καθοδήγησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων για διαχείριση επαγγελματικής σταδιοδρομίας και επιχειρηματικότητα και απόκτησης νέων προσόντων για μετανάστες. Στη Σουηδία, κάποια από τα εργαλεία χρηματοδότησης τελούν υπό τη διαχείριση των δήμων, οι οποίοι μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις για τη διδασκαλία της σουηδικής γλώσσας στον χώρο εργασίας, για προγράμματα εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας και για την επικύρωση δεξιοτήτων. Το Ηνωμένο Βασίλειο παρέχει στους μετανάστες λόγω ανθρωπιστικής κρίσης δυνατότητες δανειοδότησης, οι οποίες αφορούν προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας, τα οποία οδηγούν στην απόκτηση προσόντων.

Καλύτερη επανεγκατάσταση και μετεγκατάσταση μέσω καλύτερης ανταλλαγής πληροφοριών

Οι εθνικοί εκπρόσωποι που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα του Cedefop και του ΟΟΣΑ φάνηκαν να προβληματίζονται λιγότερο για τον συνολικό αριθμό μεταναστών της ανθρωπιστικής κρίσης που δέχθηκαν οι χώρες τους και περισσότερο για την κατανομή τους μεταξύ των κρατών-μελών. Για τις ανάγκες της κατανομής των προσφύγων τόσο εντός όσο και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ οι χώρες πρέπει να συλλέγουν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες για το εισερχόμενο εργατικό δυναμικό, την υφιστάμενη ζήτηση εργασίας και τις δυνατότητες απορρόφησης από την τοπική αγορά εργασίας. Ιδανικά, οι πληροφο-

ρίες για το προφίλ δεξιοτήτων των μεταναστών πρέπει να συλλέγονται το συντομότερο δυνατόν, ακόμη και πριν την αναχώρησή τους ή κατά τη διέλευσή τους.

Τα συμπληρωματικά μέτρα που εφαρμόζονται πριν την αναχώρηση ή κατά τη διέλευση των μεταναστών, όπως η καθοδήγηση, η κατάρτιση, η πρακτική άσκηση και τα σχέδια ένταξης, είναι αναμφισβήτητα πιο αποτελεσματικά όταν έχουν κλαδική βάση. Οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις πρώιμης παρέμβασης προϋποθέτουν την κατοχή αξιόπιστων και επικαιροποιημένων πληροφοριών για τις ανάγκες σε δεξιότητες και για τις δυνατότητες κατάρτισης στις χώρες και περιφέρειες προορισμού. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται ευκολότερα με τη βοήθεια καλά οργανωμένων μηχανισμών συλλογής πληροφοριών για τις ανάγκες ανά κλάδο, σε συνδυασμό με σαφή προφίλ εργασίας και

κατάρτισης και σωστά εντοπισμένες προσφορές κατάρτισης. Χάρη σε ταχύρρυθμα προγράμματα επιταχύνεται η διαδικασία σκιαγράφησης προφίλ και αναγνώρισης δεξιοτήτων, ενώ αίρονται οι περιορισμοί στην εργασία και στη μάθηση.

Ανεξάρτητα από τις μελλοντικές εξελίξεις, αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα προς ένα πιο φιλόδοξο σύστημα μετεγκατάστασης ανά την ΕΕ. Ένα τέτοιο σύστημα θα πρέπει να βασιστεί στις εξής αρχές: ξεκάθαρη εικόνα για τις ανάγκες των εθνικών αγορών εργασίας, πρώιμη σκιαγράφηση του προφίλ δεξιοτήτων των μεταναστών ώστε να είναι εφικτή η ορθή αντιστοίχιση, σύνδεση με τις προοπτικές εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης και συστηματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών, με στόχο τον εξορθολογισμό της κατανομής των μεταναστών της ανθρωπιστικής κρίσης ανά την ΕΕ.